Lovisa stads välfärdsplan 2026–2029

Stadsfullmäktige 14.10.2026

Loviisa Lovisa

Innehåll

Inledning	3
Uppföljning av välfärdsplanen	4
Frågor som påverkar främjandet av hälsa och välfärd	5
SWOT-analys av omfattande främjande av hälsa och välfärd	6
Valda punkter ur välfärdsberättelsen 2021–2025	7
Unicefs modell Barnvänlig kommun	8
Välfärdsplan för barn och unga	9
Plan för att stödja den äldre befolkningen	10
Plan för jämställdhet och likabehandling i verksamheten	11
Effekter på välbefinnande och ekonomi	12
Perspektivet för hållbar utveckling	13
Perspektivet för hållbar utveckling i effektkedjorna	14
Effektkedjor	15–20
Årliga temadagar och -veckor	21
Källor	22

Inledning

Lovisa stads välfärdsplan för 2026–2029 grundar sig på Lovisa stads välfärdsberättelse 2021–2025 och stadsstrategin 2030. Välfärdsplanen har utarbetats av Lovisa stads arbetsgrupp för främjande av hälsa och välfärd.

I välfärdsplanen beskrivs sju effektkedjor där målet är välmående invånare. I effektkedjorna ligger fokus särskilt på att förbättra de oroväckande resultaten för tilläggsdelen i statsandelen för främjande av hälsa och välfärd – koefficienten för hälsa och välfärd, HYTE-koefficienten – och för Institutet för hälsa och välfärds minimidataindikatorer.

- **I välfärdsplanen ingår**
  - mål och åtgärder för Barnvänlig kommun-arbetet
  - välfärdsplanen för barn och unga
  - planen för att stödja den äldre befolkningen
  - en plan för jämställdhet och likabehandling i verksamheten.

- **I välfärdsplanen beaktas**
  - integrationsprogrammet för Borgå sysselsättningsområde 2025–2026
  - förebyggande rusmedelsarbete
  - främjande av säkerheten i vardagen
  - gemensamma regionala teman för Östra Nylands välfärdsområde och kommunerna i området
    - främjande av en motionsinriktad livsstil
    - främjande av psykiskt välbefinnande.

Uppföljning av välfärdsplanen

Lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) förpliktar kommunerna att

- följa kommuninvånarnas levnadsförhållanden, hälsa och välfärd och de faktorer som påverkar dessa i varje område och inom varje befolkningsgrupp
- årligen lämna fullmäktige en rapport om kommuninvånarnas hälsa och välfärd, de faktorer som påverkar dessa och de åtgärder som har vidtagits
- en gång per fullmäktigeperiod utarbeta en välfärdsberättelse och välfärdsplan för fullmäktige om de frågor som nämns ovan.

Lovisa stads arbetsgrupp för främjande av hälsa och välfärd rapporterar under denna fullmäktigeperiod om de ovan nämnda frågorna till fullmäktige på följande sätt:

- första året som en del av beslutsfattandet om välfärdsplanen
- andra och tredje året genom årsrapporter
- fjärde året genom en omfattande välfärdsberättelse.

Årsrapporterna och välfärdsberättelsen rapporteras i samband med boksluten.

Stadens revisionsnämnd utvärderar minst varje fullmäktigeperiod i sin utvärderingsberättelse hur kommunens mål för befolkningens välfärd och hälsa har uppnåtts. (HYTE-koefficienten)

Välfärdsberättelsen och välfärdsplanen tillställs välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen samt publiceras på webbplatsen Lovisa.fi.

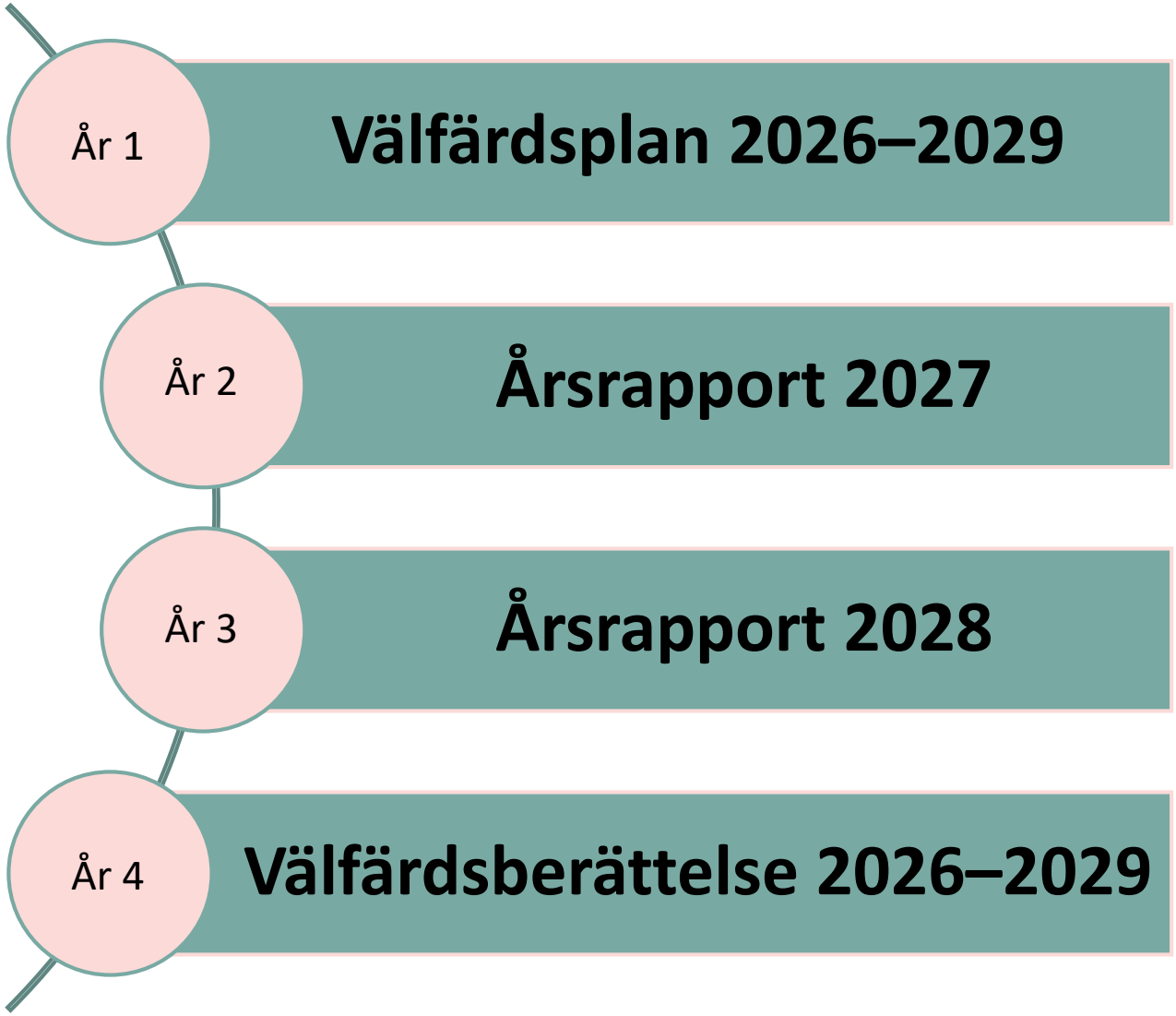

Frågor som påverkar främjandet av hälsa och välfärd

Välfärdsarbete, det vill säga främjande av hälsa och välfärd, utförs i stadens egen verksamhet inom samtliga ansvarsområden, i samarbete mellan ansvarsområdena samt i brett samarbete till exempel med välfärdsområdet, organisationer, föreningar, företag och olika myndigheter.

Enligt Kommunförbundet (2024) påverkas ordnandet av tjänster och beslutsfattandet av bland annat följande faktorer: lagstiftning, befolkningsstrukturen, avstånden, områdets socioekonomiska struktur, kommunens och välfärdsområdets ekonomi, verksamhets-kulturen, verksamhetsresurserna, politiska val, organisationsstrukturerna och samarbetstraditionen (eller bristen på sådan).

Definition av välfärdsarbete:

”Främjandet av hälsa och välfärd i kommunen innebär omfattande kommunal verksamhet som stöder och främjar hälsa och välfärd och som genomförs i samarbete och där man utöver det egna arbetet i stor utsträckning utnyttjar olika aktörers kompetens för att stödja invånarnas välfärd. Också invånarna har en egen roll när det gäller att utnyttja förutsättningarna för välfärd.”

(*översättning,* Kommunförbundet, 2024)

SWOT-analys av omfattande främjande av hälsa och välfärd

Styrkor

Säkerhet och lugn
Naturen finns nära överallt
Många hobby- och motionsmöjligheter särskilt för barn, unga och äldre befolkningen
Gemenskap i byasamhällen och centrum
Tvåspråkighet
Kultur och konst
Lämplig storlek, invid motorväg och nära stora städer

Svagheter

Resurser, personal och budget
Ingen yrkesläroanstalt, de unga tvingas resa långa sträckor eller flytta till en annan ort för att studera -> om det inte lyckas ökar risken för marginalisering
Demografisk försörjningskvot
Vidsträckt areal, långa avstånd mellan byar och centrum samt kommunfusionsbakgrund
Brist på tillgänglighet (på fastigheter och lättrafikleder)
Trögt samarbete och brist på helhetsbild
Kortsiktighet inom ekonomiplanering
Kollektivtrafiken inom kommunen och till närliggande stora städer

Hot

Resurser, personal och budget
Det globala läget, olyckor (kärnkraftverk, oljeolycka, naturkatastrof) -> beredskap
Nya förvaltningsmodeller (Östra Nylands välfärdsområde, Borgå sysselsättningsområde)
Politiska beslut och det allmänna ekonomiska läget (individ, stad, stat)
Ledningen av det regionala välfärds- och hälsofrämjande arbetet och utmaningarna med välfärdsområdets bastjänster
Tjänster för unga personer som avbrutit sina studier (verkningsfullhet)
Långtidsarbetslöshet och stort antal unga arbetslösa

Möjligheter

Utvecklingsbarhet, möjligheter att bygga upp samarbete, att vi känner varandra, snabbhet
Samarbete med närliggande kommuner och samarbete kring tjänster
Framtidstro, stora investeringar och genuin vilja att föra saker framåt
Främjande av fysisk aktivitet samt främjande av gång och cykling
Främjande av psykiskt välbefinnande
Samarbete med föreningar
Främjande av sysselsättning och integrationstjänster (med Borgå sysselsättningsområde)
Främjande av livskraften

Valda punkter ur välfärdsberättelsen 2021–2025

- **Lovisas HYTE-koefficient kan förbättras till exempel genom att**
  - Främja goda och sunda levnadsvanor, fysisk kondition och viktkontroll bland unga
  - Införa långa motionsraster och mellanmål i skolorna
  - Upprätthålla och förbättra arbetsförmågan hos personer i arbetsför ålder och främja sysselsättningen i samarbete med olika aktörer
  - Sänka tröskeln för deltagande i kulturlivet
- Glädjeämne
  - Upplevelsen av delaktighet har ökat bland alla åldrar.
- Anledning till bekymmer
  - Övervikt, svag fysisk funktionsförmåga och låg motionsaktivitet bland barn och ungdomar
  - Utmaningarna med flickors välbefinnande och ungas riskfyllda användning av berusningsmedel samt risk för marginalisering
  - Var tredje ungdom besöker inte biblioteket och vuxna är mindre nöjda med sin ekonomiska situation.

Unicefs modell Barnvänlig kommun

Barnvänlig kommun-modellen hjälper kommunerna att fatta rätta och bestående beslut med tanke på barnens välbefinnande, både i fråga om barnens dagliga tjänster och inom kommunens förvaltning.

Modellen Barnvänlig kommun är ett verktyg med vilket kommunen

- kan identifiera de delområden där det behövs förbättringar med tanke på barnens rättigheter
- kan definiera vad som behöver göras för att säkerställa att rättigheterna för varje barn förverkligas så väl som möjligt i kommunen
- systematiskt kan övervaka hur arbetet framskrider.

Modellen baserar sig på de fyra allmänna principerna i FN:s konvention om barnets rättigheter:

- Icke-diskriminering och likabehandling [artikel 2]
- Prioritering av barnets bästa [artikel 3]
- Rätt till liv och utveckling [artikel 6]
- Barnets åsikter ska respekteras [artikel 12]

Enligt FN:s konventions om barnets rättigheter har barn en särställning som människor som håller på att utvecklas, är sårbara och behöver särskilt skydd.

Lovisa beviljades sitt första Barnvänlig kommun-erkännande 24.9.2024.

Bild: UNICEF

Välfärdsplan för barn och unga

Välfärdsplanen för barn och unga är en del av flera effektkedjor i denna plan.

Kommunen är skyldig att upprätta en välfärdsplan för barn och unga, och den ska ses över minst vart fjärde år. Bestämmelser om innehållet i välfärdsplanen för barn och unga finns i 12 § i barnskyddslagen (2007/417).

Den kommunala välfärdsplanen för barn och unga ska innehålla uppgifter för planperioden om

- barns och unga personers uppväxtförhållanden och välfärdssituation
- ordnandet av samarbete mellan olika myndigheter samt sammanslutningar och anstalter som producerar tjänster för barn och unga
    - Dessa beskrivs mer ingående i Lovisa stads välfärdsberättelse 2021–2025.
- åtgärder och tjänster som främjar barns och unga personers välfärd och förebygger problem
    - På webbplatsen Lovisa.fi finns Tjänster riktade till unga listade.
- genomförandet och uppföljningen av planen
    - Genomförs och följs upp som en del av denna välfärdsplan.

Plan för att stödja den äldre befolkningen

Planen för att stödja den äldre befolkningen är en del av flera effektkedjor i denna plan.

Lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (2012/980) förpliktar kommuner att som en del av välfärdsberättelsen och -planen utarbeta en plan över sina åtgärder för att stödja den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand. Det kommunala äldrerådet ska tas med i beredningen av denna plan.

Äldrerådet har hörts (28.11.2025, § 60) i beredningen av planen.

Plan för jämställdhet och likabehandling i verksamheten

Planen för jämställdhet och likabehandling i verksamheten är en del av flera effektkedjor i denna plan.

Staden har egna planer för jämställdhet och likabehandling i verksamheten inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, gymnasierna och Lovisa medborgarinstitut.

Bakgrund

Syftet med jämställdhetslagen (lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986)) är att förebygga diskriminering på grund av kön, könsidentitet och könsuttryck och främja jämställdheten mellan kvinnor och män.

Syftet med diskrimineringslagen (diskrimineringslagen 1325/2014) är att främja likabehandling och förebygga diskriminering på basis av dessa mänskliga egenskaper.

Ämne	Målgrupp
Likabehandling	Ålder
	Ursprung och nationalitet
	Språk
	Religion och övertygelse
	Åsikt, politisk verksamhet och fackföreningsverksamhet
	Familjeförhållanden
	Hälsotillstånd
	Funktionsnedsättning
	Sexuell läggning
Jämställdhet	Kön
	Könsidentitet
	Könsuttryck

Effekter på välbefinnande och ekonomi

Målet med välfärdsplanen är välmående invånare. För att främja välbefinnandet hos olika målgruppen och inom olika teman har sju (7) effektkedjor tagits fram, vilka beskriver vilken effekt insatser och åtgärder har på välbefinnande och ekonomi och deras verkningsfullhet. Effektkedjorna är indelade enligt målgrupp eller ämne.

Olika faktorer hänger samman och är kopplade till varandra på olika sätt inom en och samma effektkedja. Olika effektkedjor, målgrupper och ämnen hänger samman och är kopplade till varandra på olika sätt. Dessutom påverkas effektkedjorna av andra faktorer och aktörer. Helheten bildar ett ekosystem för verkningsfullhet.

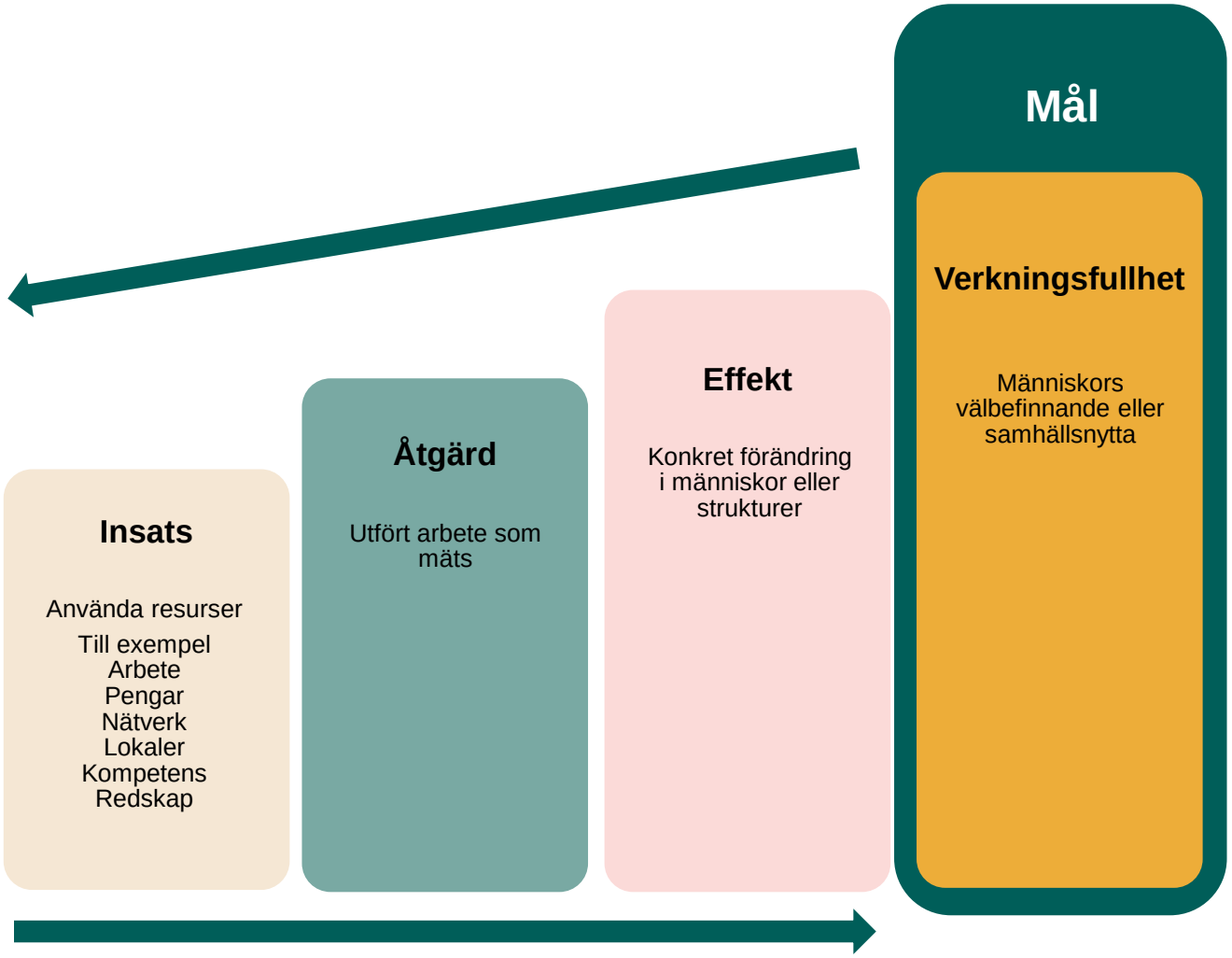

Bild: Sitras effektkedja som baserar sig på modellen IOOI

Perspektivet för hållbar utveckling

Enligt 1 § i kommunallagen ska kommunen främja sina invånares välvärd på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Indelningen baserar sig till stor del på samma tanke som FN:s Agenda 2030, där hållbarhet indelas i 17 olika delfaktorer.

Av dessa är målen 1, 2, 3, 4, 5 och 6 samt 16 ja 17 tydliga mål för social hållbarhet, som ligger mycket nära delområdena för främjande av hälsa och välfärd.

Perspektivet för social hållbarhet beaktar framför allt välbefinnandet hos kommuninvånare som befinner sig en svagare eller utsatt situation. Det inbegriper utjämning av skillnader i hälsa och välfärd samt perspektiv för jämställdhet och likabehandling.

I effektkedjorna i denna välfärdsplan beaktas särskilt följande mål för hållbar utveckling: 3, 4, 10, 11, 16 och 17. I någon effektkedja beaktas dessutom mål 2 eller 5. Perspektivet för hållbar utveckling i effektkedjorna beskrivs på dia 14.

Bild: Utrikesministeriet

Perspektivet för hållbar utveckling i effektkedjorna

Effektkedjor	Mål för hållbar utveckling							
	2 Ingen hunger	3 God hälsa och välbefinnande	4 God utbildning för alla	5 Jämställdhet	10 Minskad ojämlikhet	11 Hållbara städer och samhällen	16 Fredliga och inkluderande samhällen	17 Genom-förande och partnerskap
Barnvänlig kommun-arbetet i Lovisa 2026–2027		3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA		10 MINSKAD OJÄMLIKHET	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	17 GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP
Välbefinnande för barn och ungdomar	2 INGEN HUNGER	3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA		10 MINSKAD OJÄMLIKHET	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	17 GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP
Välbefinnande för unga och unga vuxna		3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA		10 MINSKAD OJÄMLIKHET	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	17 GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP
Välbefinnande för personer i arbetsför ålder		3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA		10 MINSKAD OJÄMLIKHET	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	17 GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP
Välbefinnande för alla åldersgrupper		3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA		10 MINSKAD OJÄMLIKHET	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	17 GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP
Välbefinnande för den äldre befolkningen		3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA		10 MINSKAD OJÄMLIKHET	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	17 GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP
Jämställdhet och likabehandling för alla åldersgrupper		3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA	5 JÄMSTÄLLDHET	10 MINSKAD OJÄMLIKHET	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	17 GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP

Ikoner: Utrikesministeriet

Barnvänlig kommun -arbetet 2026–2028

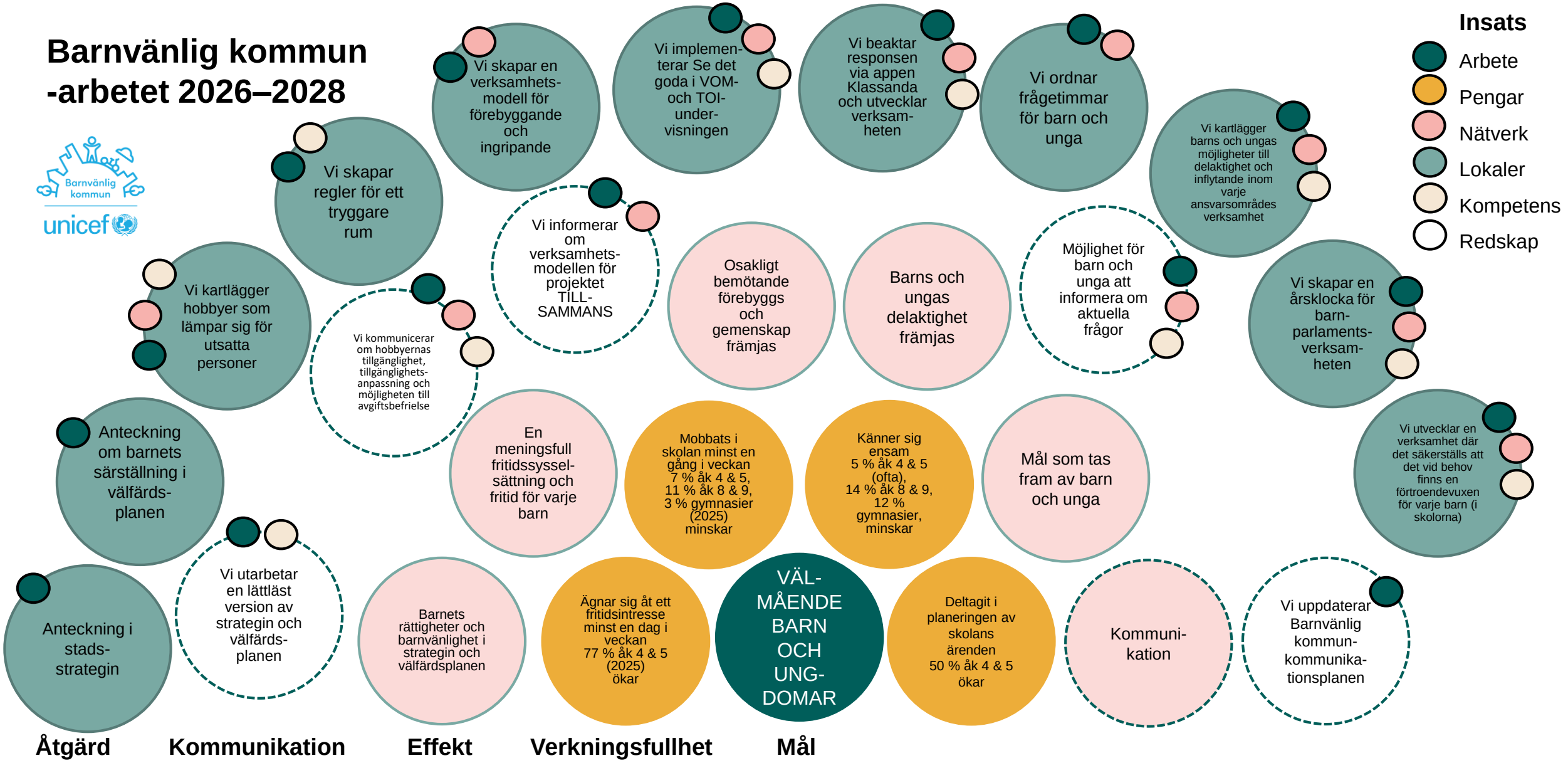

Välbefinnande för barn och ungdomar

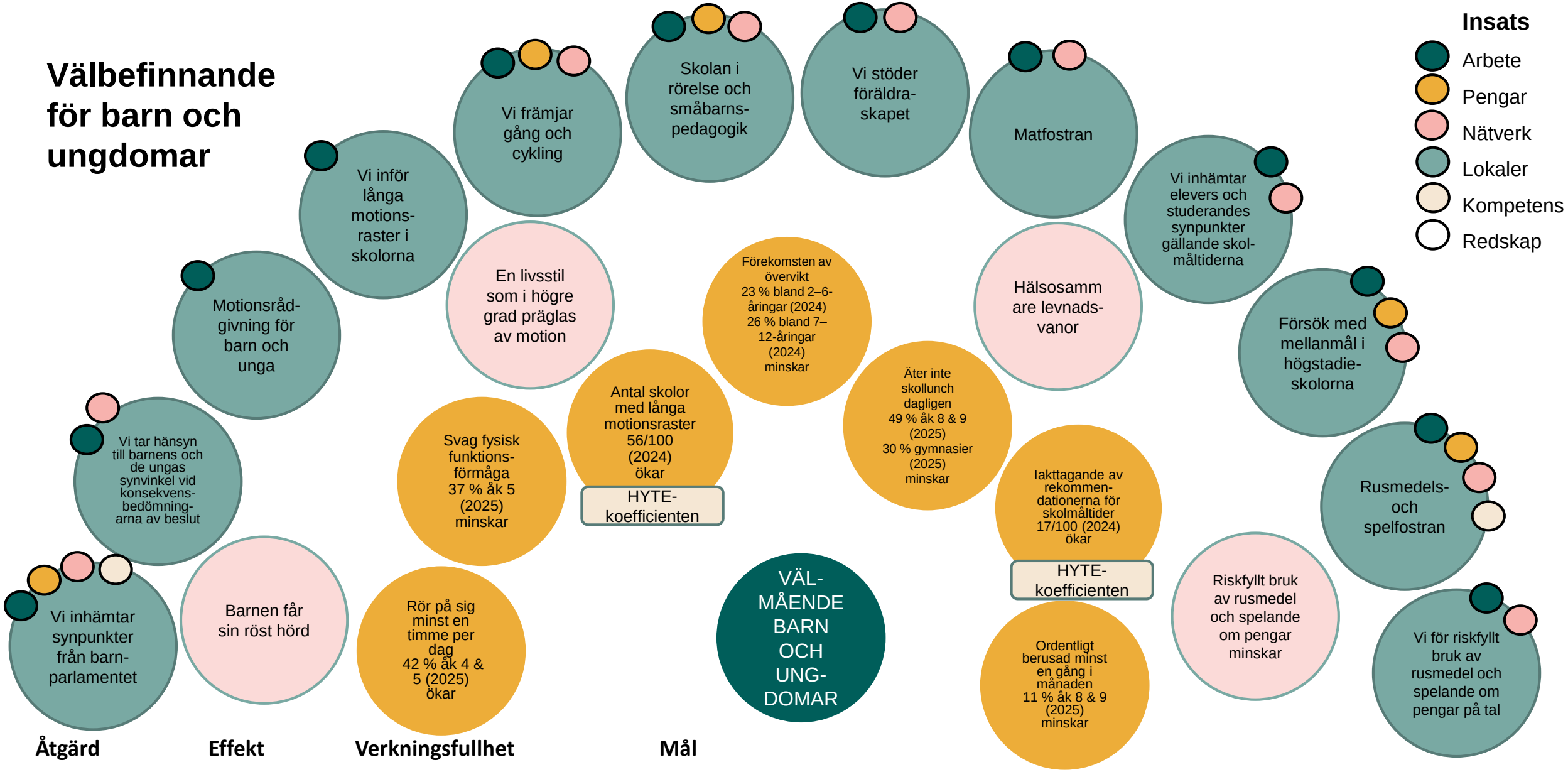

Välbefinnande för unga och unga vuxna

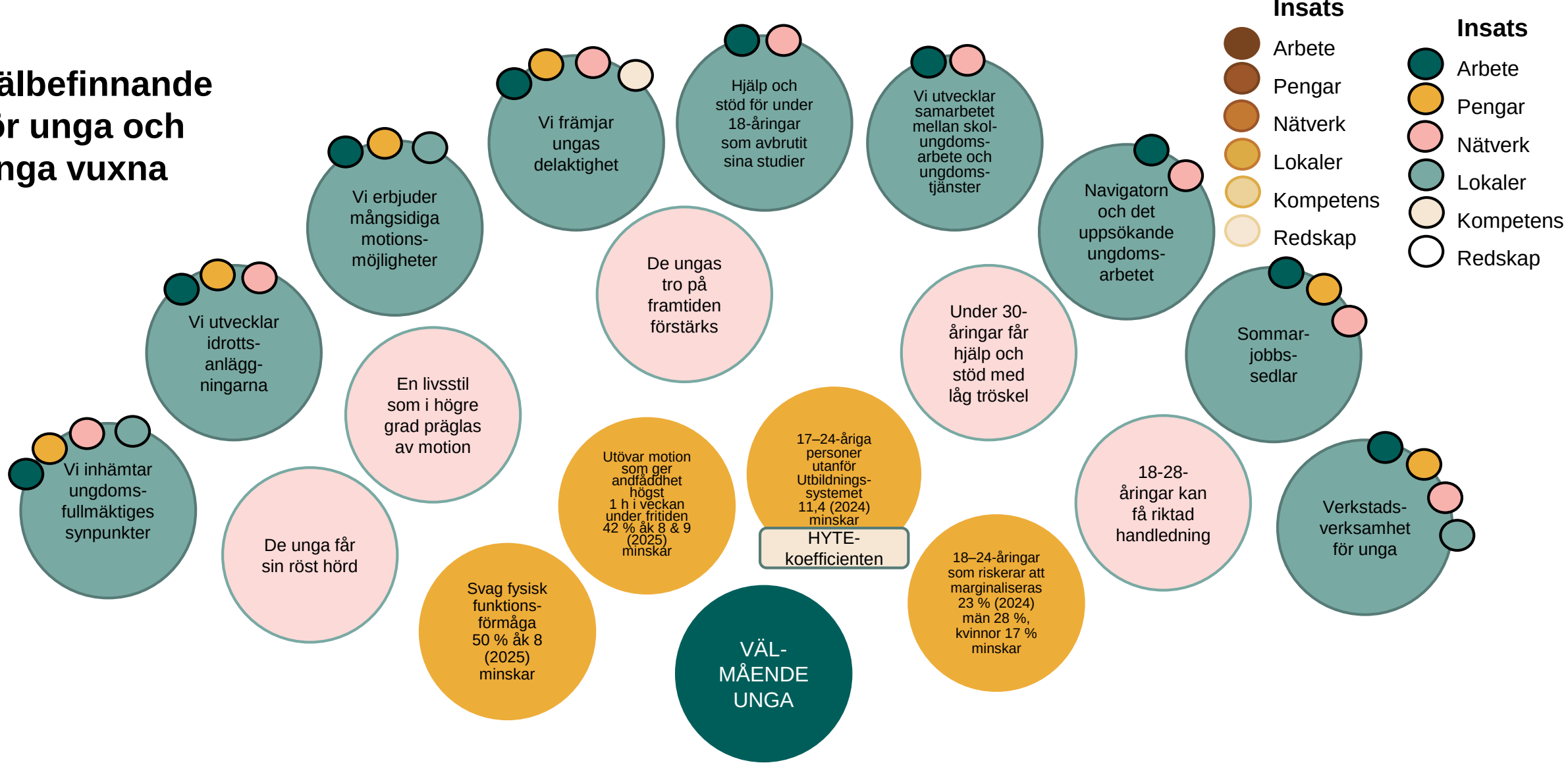

Välbefinnande för personer i arbetsför ålder

Insats
- Arbete
- Pengar
- Nätverk
- Lokaler
- Kompetens
- Redskap

Åtgärd
- Riktad motions-rådgivning
- Kurser vid medborgar-institutet
- Biblioteks-, musei-, kultur- och idrotts-tjänster
- Navigatorn och det uppsökande ungdoms-arbetet
- Verkstads-verksamhet för unga
- Vi utvecklar det kommunala syssel-sättnings-tillägget

Effekt
- De arbetsföras arbetsförmå ga bibehålls och stärks
- Unga vuxnas arbets-färdigheter och arbets-förmåga förstärks

Verkningsfullhet
- 25–64-åriga långvariga mottagare av utkomststöd 1,6 % (2024) minskar
  - HYTE-koefficienten
- 25–64-åriga sjukpensionst agare 6,6 % (2024) minskar
  - HYTE-koefficienten

Mål
- VÄL-MÅENDE MÄNNI-SKOR I ARBETS-FÖR ÅLDER

Välbefinnande för alla ålders-grupper

Mål
- VÄL-MÅENDE IN-VÅNARE

Verkningsfullhet
- Skadade i trafikolyckor 12 (2025) döda 1 (2025) minskar
- De tjänsteinnehavare som ansvarar för motionsfrämjandet deltar i organens förhandsbedömnin g av konsekvenserna 100 (2024)
  - HYTE-koefficienten
- Tröskeln för att delta i kulturlivet sjunker 100 (2025)
  - HYTE-koefficienten

Effekt
- Trafiksäker-heten förbättras
- Motions-perspektivet beaktas i förhands-bedömningarna av konsekvenserna av beslut
- Gemen-skapen och delaktig-heten ökar

Åtgärd
- Trafikfostran och trafikkommuni-kation
- Möjligheterna till motion och vistelse i naturen och i närskogarna stärks
- En tjänsteinne-havare inom idrott deltar i förhands-bedöm-ningarna av konsekven-serna av beslut
- Deltagande budgetering årligen
- Försök med gemen-skapsappen Commu
- Låna en upplevelse på biblioteket

Välbefinnande för den äldre befolkningen

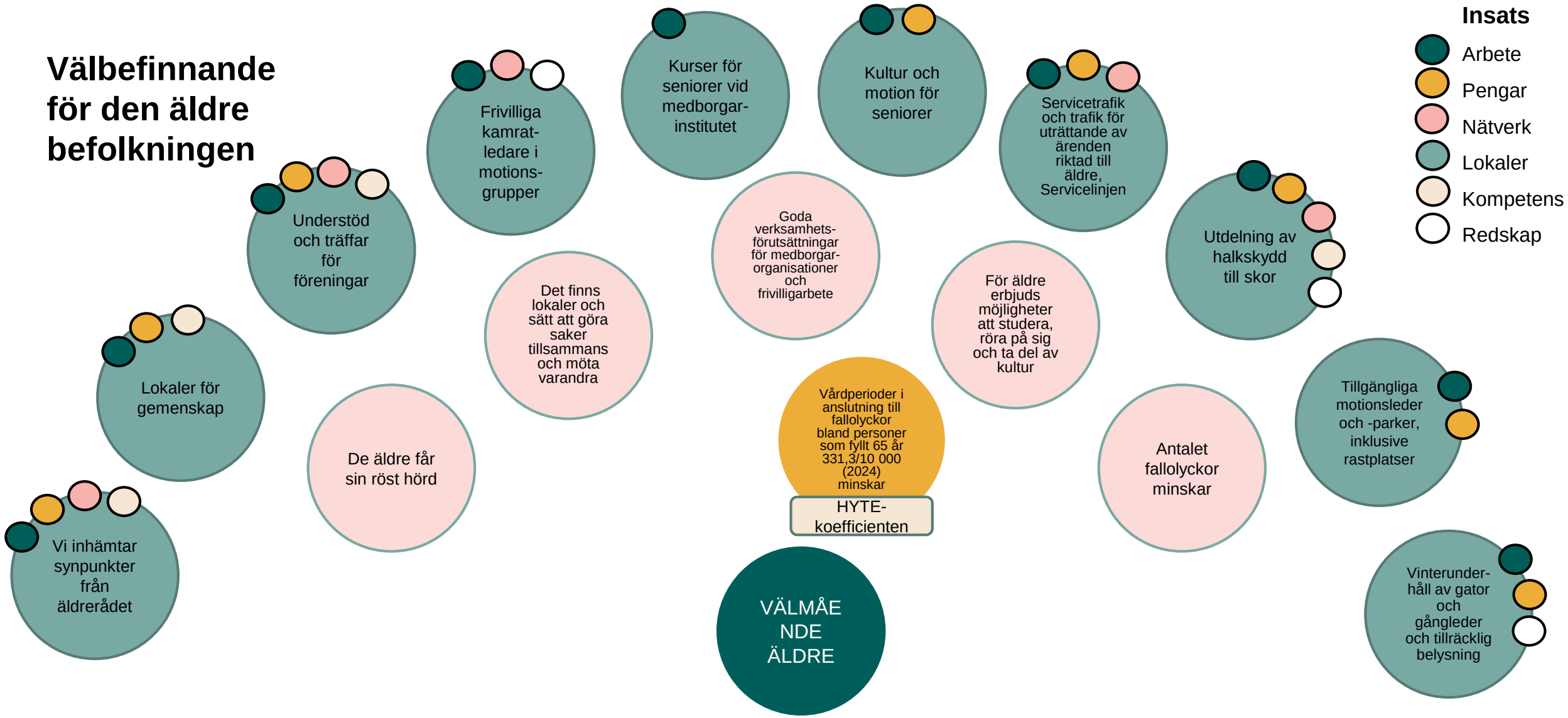

Jämställdhet och likabehandling för alla åldersgrupper

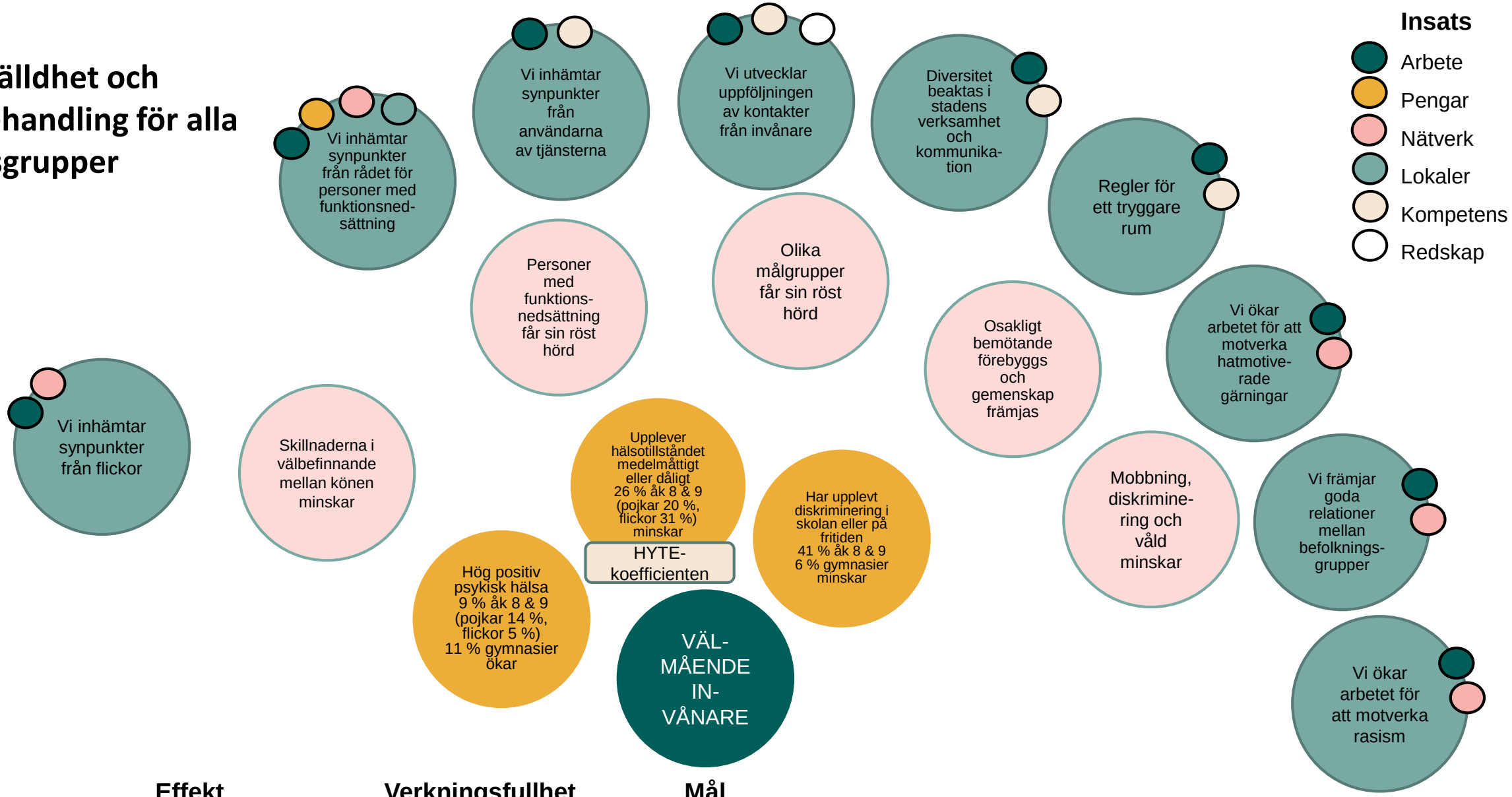

Årliga temadagar och -veckor

Oktober–december

- 1.10 Nationell reflexdag
- Nationella äldreveckan i oktober
- Världsdagen för psykisk hälsa 10.10
- Internationella barnrättsveckan i november
- Kampanjen Orange dagar mot våld mot kvinnor i november–december
- Internationella dagen för personer med funktionsnedsättning 3.12

Januari–mars

- Deltagande budgetering
- Veckan mot rasism i mars
- Under veckan kring vändagen, alla hjärtans dag (14.2), matfostran med temat ”vi äter tillsammans”
- Föreningskväll

April–juni

- Nationella läsveckan i april
- Drömmarnas motionsdag i maj
- Cykelveckan i maj
- Informationsinslag med temat Funderar du över ekonomin?
- Regnbågsflaggning under Pridemånaden i juni

Juli–september

- Infopunkt om främjande av hälsa och välfärd på marknaden i augusti
- Östersjödagen i augusti
- Övervakning av övergångsställen i augusti
- Årsdag för Barnvänlig kommun-erkännande 24.9

Källor

[10] Finlex. Lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012). https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2012/980?language=swe

[11] Finlex. Lag om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986). https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1986/609?language=swe

[4] Finlex. Lag om ordnande av social- och hälsovård (612/2021). https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2021/612?language=swe

[9] Finlex. Barnskyddslag (417/2007). https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2007/417?language=swe

[11] Finlex. Diskrimineringslag (1325/2014). https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2014/1325?language=swe

[12] Sitra. (2018). Vaikuttavuuden askelmerkit. https://www.sitra.fi/wp-content/uploads/2018/03/vaikuttavuuden-askelmerkit.pdf

[8] Lovisa stad. Barnvänlig kommun. https://www.loviisa.fi/sv/valfard/barnvanlig-kommun/

[9] Lovisa stad. Tjänster riktade till unga. https://www.loviisa.fi/sv/valfard/tjanster-riktade-till-unga/

[3,7] Lovisa stad. Strategi, program och instruktioner. https://www.loviisa.fi/sv/staden-och-beslutsfattande/forvaltning/strategi-program-och-instruktioner/

[13] Kommunförbundet. (2024). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät kunnissa. https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2024/2274-hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-tehtavat-kunnissa

[8] UNICEF. UNICEFin Lapsiystävällinen kunta-malli kuntien tukena. https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/sites/default/files/2024-12/Mallin%20yleisesittely%20digialustalle_09_2024.pdf

[8] UNICEF. Hörs barnets röst redan i din kommun? https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/sv

[13,14] Utrikesministeriet. Agenda 2030 – de globala målen för hållbar utveckling. https://um.fi/agenda-2030-de-globala-malen-for-hallbar-utveckling

[15,16,17,18,19,20] THL Sotkanet. Statistikuppgifter om välfärd och hälsa. https://sotkanet.fi/sotkanet/sv/index?

[18] Statistikcentralen. Trafikolyckor. https://tieliikenneonnettomuudet.stat.fi/PXWeb/pxweb/sv/Tieliikenneonnettomuudet/